

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi
Maioris Apvd Heripolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ...
Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri
potuerunt, omnia**

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Heripolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
fundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofurti, 1601

XXXI. Reverndissimo Patri Domino Ioanni Trithemio abbati ædis S. Iacobi
Heripolis, viro inter Germanos primario, Nicolaus Gerbellius Phorcensis
salutem & felicitatem æternam.

urn:nbn:de:0128-1-17336

FAMILIARES

namicum. Nisi enim tua me prædicta
emamicus. Quis non totus delectus es?
utem secum esse non potest, quoniam vultu
es, quid est amicitia, respondit. Fuerit alia
pulchre quidem dixit de amico suo, dominus
o. Et ego sentio dimidium animi nec es
scilicet amoris, & ideote corporis quidem
o fit ut me loqui tecum existimem, capique
ire verborum. Vnde vim mihi faciem
eris parce præorūculis, & si ministris
cuius impellente potentia me amato
micum te cogito, dimidium meorum
memor & amans, quoniam ego memori
terum vale. Ex Heribpoli 12. die mediob
IX.

I. DOMINO IOANNI TRITHEMI
quondam vero Spanhemensi præceptor
Serenissimi Regis Castiliae monasterii
Flandria magister Salutem.

que iam elapsi sunt, quod cum tua postu
mihil postea certi audire vel percepere quan
aleret. Nihil enim audire liberius, quam
prosperamque in cunctis fortunam. Mag
daris omnium doctorum viatorum, podiu
ni terra nostra, qui te videre cupunt, tuque
venerabilis decretorum doctor, Ne
saliter doctissimus in philosophia, in
topographia, in theologia quoque, & incere
peritus, quia fama nominis tui vix da
ndum duxerit, neque periculis & libido
d tuam venite paternitatem quantitas
literis à me petitis & acceptis, anno prie
te, propter inquietudinem Sycomoni,
ne vicefima quarta die mensis Februarii
a, cum tristitia magna reverus es alio
luis & meis in Spanheim apud priorem
nanum. Hinc factum est, ut istius docto
ro agere coepimus, & necesse ab
sistit tuam reuerendissimam paternitatem
chia, sed de tuo ad monasterium redi
tio ex magistro Nicolaio Beislio, quem
Germani Traiectensi, in medicinis doce
cognovimus te esse sanum & incere
patia Spanhemensi ad Heribpoli tecum
phari, de quo tibi multum congratulam
us: quin potius more tuo semper aliquid
radictus vero de pulchro monte Docto
re semper cogitat, & nocte lomini domi
suo tandem satisfaciat in studio, quo ut
tere sermones. Est enim vir tua dilectione
nguarum peritus: in multis quoque ecent
na vice Hierosolymis fuit, in Turci ducis
Bononia, Parisijs, Oronijs, Salamanca
scripturarum peregrinus exiit. Quem
queat, reuerendissimam paternitatem

IOHANNIS TRITHEMII.

543

ambo simul diligentissime rogamus, vt nobis rescribas cum latore præsentium, vbi &
quando præsentiam tuam possit conuenientius accedere, propterea quod multa habeat
tecum loqui & conferre, quæ literis nequeat demandare. Spero certe, quod eius conuer
satio tibi non erit iniucunda. Vale præceptorum amantissime. Ex oppido Brugensi in
Flandria, 4. die mensis Martii. Anno incarnationis dominicae 1507.

XXX.

IOAN. TRITHEM. AB. MONASTERII S. IACORI IN SVBVRBIO
civitatis Heribpolensis, quondam vero Spanhemensis, Ioanni de Woesbruck magni
Telonei Brugenii magistro, Salutem.

VICESIMA septima die mensis Maii Literas tuas amice charissime, simul & cuiusdam
Nicolai de pulchro monte decretorum Doctoris per quendam iuuenem suscep
mus, qui cum altera mox die abiturum necessario se diceret, breuius rescripsimus quam
nostru fuerat instituti. Quod cum serenissimo Principe Domino Marchione Brandenbur
gensium nos fuisse commemorasti, verum est, abbatiamque dimisisse Spanhemensem &
assumpsisse aliam, qui retulit non errauit. Non sine causa factum est maxima, quam
vt scias, quam potero breuiter his literis consignabo. Anno Christianorum quinto su
pra quingentesimum atque millesimum, prima die mensis Aprilis de monasterio meo
Spanhemensi exiui, à Serenissimo Principe Palatino vocatus Heidelbergam, vbi me ali
20 quandiu moram agente, quidam ex monachis meis coniunctis sibi quibusdam Cynono
tis, quandam in me conspirationem ordinantes occultam, Duceb illum Ioannem, quqm
optime nouisti ab olim, mihi reddiderunt infensum, visque adeo, vt quosdam ē familia
nostra, qui partibus fauere meis videbantur vinculis iuberet mancipari publicis, quasi
malefactores sceleratos. Hæc dum mihi nunciarentur absenti commotus temeritate
facti, statueram non redire ad monasterium, nisi tanti prius auctores mali contumeliam
fa: isfactione congrua expiassent. Remansi ergo fōris & maneo v̄que in præsentem diem,
n̄ hil dubitans de iustitia Dei, quoniam in foueam cadent impii quam fecerunt. Quinta
decima igitur die mensis Octobris proxime præteriti, abbatiam hanc in qua nunc ma
neo adsumpsi, & Spanhemensem propter infidelitatem monachorum & ducem infen
sum voluntate spontanea resignauit. Hic ergo nunc viuo quandiu voluerit altissimus,
mihi & scripturis vaco, semperque ultimam vocationem quam effugere potest nemo pa
uidus expecto. Quod si bonus ille docto tuus me accedere voluerit, hic spero innemiet,
nisi forsitan me interea oporteat aliquorum declinare ad tempus vocatum vt olim.
Scis enim quam necessarium nobis sit principum quandoque obedire mandatis. Vale no
stri memor & amans. Ex Heribpoli vicesima octava die mensis Maii. Anno Christiano
rum 1507.

XXXI.

40 REVERENDISSIMO PATRI DOMINO IOANNI TRITHEMIO
abbae edis S. Iacobi Heribpolis, viro inter Germanos primario, Nicolaus Gerbellius
Phorcenensis salutem & felicitatem eternam.

CVM tu quidem reuerendissime pater & abba integerrime, tuis tibi monumentis li
terariis laudem tantam apud posteros & gloriam incluibilem comparaueris, vt non
tam humo humili, quam ipsi sub astris splendicantibus deambulare occipias: non tamen
viuidus hic ille ingenii tui vigor otio delitescit, senio languet, viribusve medullitus disci
plinarum palæstra eneruatis fluctuat, debilitatur, aut alget, sed lucubrationibus diurnis
elychniumque redolentibus noui aliquid (si vera est fama) exagitat, quod admirabimur,
concupiscimus, summaque veneratione hilariter exosculemur. Gratulor mihi ipsi sa
piuscule reuerendissime pater, me felicissimo hoc seculo progenitum, quo tot illustres vi
ri, nec ignobilis fama, in Germania passim prodire, quos inter tuus es, qui cum lite
ris Latinis & Hebræas & Græcas apud Germanos fecisti locupletiores, inter quos tantum
polles & eniteſcis, vt an cuiquam te comparem, an præferam cunctis in triuio sim, flu
etueisque Chremetis instar Terentiani. Verum non inconsiderate dubito, cum non tri
uio in te, sed disciplinarum omnium theatrum spaciosum, exuberans, nitidissimum
conspiciamus, non in te virtutem vnam aut tres, sed eas omnes tenaciter & agminatim
coagulatas perinde ac spectaculo decentissimo spectemus. Quibus magnificenter & bel
lule exornatus multorum animos, plerorumque exercitationem literariam, omnium in

Zz 2

te quoque oculos plausibiliter conuertisti, qui certatim te adamanter, vicissim salutant, a
ceruatimque intuentur. Quibus & ego quidem excitatus perniciter accuro, amore meque
hunc, qui cum diutina eiusceratione præcordia nostra populabundus concremavit, hiæc
nostris literis qualibuscumq; significanter (vt arbitramur) ostento, quibus me tibi conin-
tissimum fore existimo, cum non dedianarisimi etiam subsellij literatores familiariter
in albo tuo conscribere. Quod si tu tuorumq; consortio adscribor, optime cum Gerbel-
lio actum esse asseueranter affirmo, siquidem non mortalem me sed immortalitate do-
natum haud incuriose iudicaturus. Quod reliquum superest reuerendissime pater, que-
quid id est q; sub incude tua nunc elegantissima fabrefit & bracteatur, fac quæsto vt ego qui
tuus sum, qui me totum tuæ sectæ consecro, sciam: vel q; nouum hunc tuum consecraneū
& militem scire magnopere desideras per seribe. Tuas enim literas desideranter expecto,
quas, nimis ea qua doctissimorum scripta veneratione excipere soleo, osculabundus
æterna cedro, perpetuusque hederis sempiternaque blanditer exornabo. Vale reuerendis-
sime pater, & me inter tuos dignanter adnumera. Ex Colonia quarto Idus Iunii. Anno
Dominii 1507.

XXXII.

IOANNES TRITHEM. ABBAS S. IACOBI HERBIPOLENSIS, QVON-
dam Spanhemensis, Nicolo Gerbellio Phorcensi
salutem.

IAMDV DVM acceptis literis tuis Gerbelli optime, simul ac votis respondere vt parerat
animo statui, quo confidentia de me tua non frustrarieris effectu, tanto que fierent ami-
citiae nostræ gratiores, quanto citius coaluerint. Quod vero tantisper distuli, non te pro-
pterea vel neglectum existimat debebis à me, vel contemptum, dabique vtroneus tar-
ditati veniam, si pensculaueris examissim inexpurtables hierodulorum occupationes.
Oportebat etiam spontaneum adesse tabellarium, qui nostras ad te deferret literulas, ne
petronibus traditæ medio itinere perirent. Oras in primis te nostris adscribam amicis,
rem certe non difficultem postulans, quando bonarum literarum studiosos omnes inter
fratres nobis atque charissimos habere semper fuerit iucundissimum. Tenebriones vero
& diuitiarum auarissimos incubones in amicitiam nostri nunq; admittere consuevimus, 10
propterea q; bonorum obnientur studiis, & hirrire cōtra viros doctos & eruditos semper
ipsis sit familiare. Te autem, studiose Gerbelli, quæ ornatissima tua litera doctum & pa-
ratum declarant, in amicitiam nostrā (tametsi medioximi sumus) obuij manibus libet
accipimus, fidemq; & charitatem in uiolabili constata pollicemur. Quamvis in nostrī
estimatione vehementer, fama deceptus, erraueris, q; pace tua dixerim, cū laudestu nostra
procūl nimis excedant merita: integratatem tamen animi erga nos tui qua decet benevolen-
tia acceperamus. Scio enim q; non imitaris vanissimos illos palpones, qui cum laudare
quempiā videntur decipiunt, cōficta mentientes præconia, propterea q; non hominem i-
psum, sed dona sequuntur & munera. Tu etsi amore laudaueris, cuius iudicia cœta, fama
credidisti fallaci, longe tamē defuit mentendi animus ac decipiendi voluntas. Sed cōtte, 40
are si literarū tuarum verax sum paraphrastes, vt rectæ opinionis tuæ sententiam me appre-
hendisse intelligas. Intemerata sunt veritatis testimonia, quia rem satis enodem & mani-
festam mente concepisti, vt menceps habeatur potius q; lani capit, qui clarissimorū in pa-
laestra literaria hominum negauerit amicitiam esse immortalē. Omnia enim gloriose fa-
cta priorum, cum suis iamdudum interissent auctoriibus, si monumentis nō fuissent ami-
corum scribentium immortalitatē donata. Quocirca felices illos iudicauit antiquitas, qui
ingenio, sapientia, vel fortitudine memoratu digna facientes ea incidunt tempora, qui-
bus copia effet eruditissimorum clarissimorumque virorum, quorum amicitia perurgē-
te quicquid videretur laudandum, literarum firmamento reciperet immortalitatem. Re-
ste igitur amicitia clarorum & in re literaria nominatissimorum hominum immortalitatem
tibi polliceris: quoniam sicut astra coeli choruscantibus radiis micant illuminata
per statum in circuitu solem, ita quicunque illustrioribus in scriptura viris per amici-
tiam coniuncti sunt, immortalitatis lumine frequenter apud posteritatem illustrati per-
manent gloriosi. Adamicos docti bona & honesta scriptitant omnes, eorumque & nomē
& famam immortalia facere non secus ac seipso apud omnem posteritatem confine-
runt. Inimicum vero & in obscuro latirantem, nemo vñquam scriptis immortalitati
donauit. Ego autem, mi Gerbelli, tametsi nec eruditum me sciam nec immortalitatis
largitorum, sed medioxime studiosum, pro viribus tamen curabo, ne te inisse nobiscum
amici-

amicitia
doctorum
virorum
immortalit-
ate confit.

Similitudo
elegans.